

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

**w Zespole Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
2017/2018**

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
4. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 4 pkt.25 do 7). *Ustawa z dnia 29 lipca 2005r.*
5. Rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
6. Kodeks postępowania karnego.
7. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
8. *Rozporządzenie* Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. *w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej*
9. *Rozporządzenie* Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
11. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
12. Ustawa z dnia 25 marca, 2014r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
13. Statut Zespołu Szkół Nr 4 w Nadrożu.
14. Regulaminy Szkoły.

Telefony alarmowe:

999 - Pogotowie

999 - Straż Pożarna

997 - Policja

992- Pogotowie Gazowe

991- Pogotowie Energetyczne

994- Pogotowie Wodno -Kanalizacyjne

112 - numer alarmowy dla telefonu komórkowego

Zakres obowiązków pracowników szkoły, na wypadek krytycznych zdarzeń szkolnych

Dyrektor:

1. ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia;
2. pozyskuje kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem),
3. w uzasadnionych sytuacjach – powiadamia Policję (997, 112), straż pożarną (998,112), pogotowie ratunkowe (999, 112),
4. rozpoczyna realizację szkolnych procedur: ewakuacji, przeciwpożarowej, bombowej, inne (w zależności od zdarzenia);
5. zawiadamia przez ogłoszenie lub w inny dostępny sposób personel szkoły;
6. chroni (odizolowuje) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
7. podejmuje działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;
8. upewnia się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
9. utrzymuje kontakt z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;
10. kieruje uczestnikami zdarzeń;
11. na bieżąco zawiadamia jednostkę policji / straży pożarnej o przebiegu zdarzeń, monitoruje o zmianach;
12. zbiera świadków, poszkodowanych w zdarzeniu, jeśli to możliwe;
13. zbiera kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;

14. organizuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
15. kontroluje obecność uczniów i personelu;
16. wyznacza osobę do zawiadamiania rodziców (opiekunów prawnych uczniów)
17. zleca zabezpieczenie miejsca zdarzeń, śladów;
18. współpracuje z policją lub odpowiednimi służbami w rozwiązaniu problemu
19. kieruje współpracą personelu ze służbami;
20. zawiadamia służby interweniujące, personel, rodziców/opiekunów
21. inicjuje działania naprawcze.

Wychowawca, inni nauczyciele:

1. powiadomienie uczniów w klasie i podjęcie tematu w dyskusji (jeśli jest to właściwe);
2. niezwłoczne zidentyfikowanie uczniów potrzebujących pomocy i zawiadomienie o tym, pedagoga lub specjalistę wspierającego szkołę;
3. eskortowanie uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
4. monitorowanie stanu uczniów w okresie późniejszym;
5. towarzyszenie uczniom rannym, chorym;
6. angażowanie zespołu klasowego w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia);
7. zmniejszanie dolegliwości skutków (w okresie i po zdarzeniu).

Pedagog :

1. koordynowanie działań związanych z pomocą psychologiczną, w tym zgłaszanie zapotrzebowania wsparcia w tym zakresie;
2. stałe udzielanie informacji – informacja jest podstawową formą pomocy w sytuacji krytycznej;
3. pozostawanie w stałym kontakcie z wychowawcami;
4. prowadzenie ewidencji uczniów, którym należy udzielać pomocy;
5. informowanie rodziców / opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęcanie do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;

6. pomoc rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
7. pomoc pracownikom szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe.

Sekretariat szkoły:

1. kierowanie służb interweniujących do miejsca incydentu, udzielanie informacji o topografii budynku, specyficznych cechach sytuacji;
2. kierowanie wszelkich telefonów, zapytań od mediów do dyrektora szkoły / instytucji wyznaczonej do kontaktów z mediami.

Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

1. Dyrektor szkoły może nawiązać współpracę z przedstawicielami mediów zanim nastąpi kryzys,
2. Współpracuje z jednostką prowadzącą w przygotowywaniu oficjalnych komunikatów dla mediów;
3. Dyrektor szkoły udziela informacji na temat zdarzenia lub wyznacza osobę spośród personelu szkoły odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami;
4. Dyrektor szkoły wyznacza miejsce, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu;
5. Należy zwrócić uwagę, aby dziennikarze otrzymywali informacje od wyznaczonego personelu i nie „werbowali” rozmówców spośród uczniów i pracowników szkoły.

WYKAZ PROCEDUR:

1. Procedura postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.
2. Procedura zachowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, uprawia nieład, seksting bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
3. Procedura postępowania w przypadku, gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.
4. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
5. Procedura w przypadku znalezienia substancji niewiadomego pochodzenia m.in. przypominającej narkotyk.
6. Procedura postępowania, gdy nauczyciel lub inny pracownik zauważy że uczeń pali papierosy w tym e-papierosy.
7. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia.
8. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku podejrzenia ucznia o kradzież.
9. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.
10. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku stwierdzenia fałszowania dokumentu popełnionego przez ucznia.
11. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (nóż, żyletka, pistolet na kulki, fifka do palenia, elektroniczny papieros, itp.).
12. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego na lekcji.
13. Procedura postępowania w sytuacji dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.
14. Procedura postępowania w przypadku zniszczenia dziennika lekcyjnego.
15. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.

16. Procedura postępowania po ucieczce ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.
17. Procedura postępowania w razie wypadku na terenie szkoły.
18. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.
19. Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły, w tym samouszkodzenia.
20. Procedura w przypadku wyłudzenia przez uczniów pieniędzy lub przedmiotów wartościowych.
21. Procedura w przypadku oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.
22. Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
23. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.
24. Procedura postępowania w przypadku przemocy domowej.
25. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego.
26. Procedura postępowania w przypadku naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły przez ucznia (np. obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna i słowna, itp).
27. Procedura w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły i osób z zewnątrz wobec ucznia.
28. Procedura postępowania w przypadku uczenia w ciąży.
29. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia pożarem, wybuchem i zatruciem.
30. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy (przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych).

Uzasadnienie wdrożenia procedur w szkole:

1. Promowanie postaw pomagających zachować bezpieczeństwo, ład i porządek na terenie szkoły.
2. Wypracowanie i wprowadzenie w życie jednolitych procedur działania, eliminujących czynniki przypadkowości i dowolności w interpretowaniu przepisów prawnych.

1. Procedura postępowania w przypadku zakłócenia przez ucznia toku lekcji.

Definicja: Przez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela, itp.).

Reakcja nauczyciela:

1. Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie ucznia;
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie;
3. W przypadku konfliktu między uczniami – rozdzielenie stron;
4. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia poinformowanie o dalszych konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły;
5. Powiadomienie pedagoga i wychowawcy klasy o zaistniałym incydencie po zakończeniu lekcji.
6. Wpisanie adnotacji w dzienniku na każdym etapie rozwiązywania problemu.

Reakcja wychowawcy:

1. Rozmowa wychowawcy klasy, zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje.
2. W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości, upomnienie, sporządzenie odpowiedniej adnotacji w dzienniku szkolnym,
3. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły;
4. Obniżenie oceny z zachowania;
5. Konsekwencje: zgodne ze Statutem szkoły;
6. W przypadkach trudnych rozmowa Dyrektora szkoły z uczniem i jego rodzicami zakończona spisaniem notatki służbowej.
7. Spisanie kontraktu z uczniem, rodzicem odnośnie do ww. zachowania,
8. Na każdym etapie rozwiązywania problemu należy poinformować rodziców.

Pedagog szkolny powinien interweniować:

1. W przypadku, gdy nauczyciel prowadzący zajęcia nie potrafi opanować sytuacji w klasie i wysyła gospodarza klasy pedagoga szkolnego (w wyjątkowych sytuacjach), gdy istnieje zagrożenie zdrowia lub życia, ponieważ to działanie podważa kompetencje i autorytet nauczyciela. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy;
2. Pedagog zobowiązany jest udać się do wskazanej klasy i ustalić tożsamość przeszkadzających uczniów i w razie konieczności zabrać ich z sali lekcyjnej do swojego gabinetu lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora.
3. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniami i ustala przyczyny takiego zachowania, przeprowadza czynności wyjaśniające, w niektórych przypadkach negocjuje, informuje też o konsekwencjach w zależności od popełnionego wykroczenia;
4. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole – na wniosek pedagoga lub z własnej inicjatywy wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu. W niektórych przypadkach wzywa rodzica do szkoły.
5. Jeżeli przyczyną zakłócania toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur. Niedopuszczalne jest wypraszanie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej oraz wysyłanie go w czasie lekcji do wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrekcji szkoły. Czynności takie powinny być dokonane w czasie przerwy.

2. Procedura zachowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, uprawia nierząd, lub seksting bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

W przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń/uczennica używa substancji nielegalnych, a także niektórych leków bez recepty, które mogą doprowadzić do nałogu i uzależnienia, oraz wyrządzić znaczne szkody zdrowotne, lub łamie przyjęte wartości, normy, zasady etyki bądź uprawia nierząd czy seksting :

Nauczyciel powinien:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności.
4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązujemy ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
5. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym, podjęcie terapii psychologicznej.
6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informację o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub policję (specjalistę do spraw nieletnich).
7. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia Sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tychże instytucji.

3. Procedury postępowania w przypadku, gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.

1. Nauczyciel lub inny pracownik, który podejrzewa, iż na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien powiadomić o swoich przypuszczeniach pedagoga szkolnego lub wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty uczniów, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Przeprowadza test na obecność narkotyków lub jego trzeźwość jeżeli w sekretariacie szkoły znajduje się zgoda rodziców na przeprowadzenie testów.
3. W przypadku braku zgody wzywa lekarza, ewentualnie udzielenia pomocy przedmedycznej.
4. Pedagog lub wychowawca zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostawieniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

4. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonej substancji, nakłania go do jej oddania, podejmuje działanie zmierzające do jej zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga, pokoju wychowawców w internacie lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się ta substancja przed dostępem innych uczniów).

2. Jeżeli uczeń nie chce oddać substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę, pedagoga, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły.

3. Wychowawca bądź pedagog odbiera substancję, przeprowadza rozmowę z uczniem wyjaśniając przyczyny przyniesienia tej substancji, pouczając o groźącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.

4. Wychowawca lub pedagog informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych ucznia, wzywa ich do szkoły i jeżeli jest to prawnie możliwe, oddaje substancję oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga szkoły.

5. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to narkotyk lub substancja zagrażająca zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.

5. Procedura w przypadku znalezienia substancji niewiadomego pochodzenia m.in. przypominającej narkotyk

Za podejrzane należy uznać przedmioty lub substancje o nieznanym pochodzeniu, np. przypominające narkotyk, materiał wybuchowy, żrący, nieznaną substancję chemiczną. itp.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zabezpiecza tymczasowo dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono przedmioty lub substancje podejrzane.
2. Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły oddelegowuje pracownika szkoły do zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.
4. Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia odpowiednie służby: Policję, Straż Pożarną i wydaje decyzję o ewentualnej ewakuacji uczniów z budynku szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to narkotyk, substancja lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję

6. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik zauważy, że uczeń pali papierosy(w tym e -papierosy)

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy, że uczeń pali papierosy powinien natychmiast:

1. Poinformować o tym wychowawcę klasy lub pedagoga.
2. Wychowawca (w porozumieniu z pedagogiem) zawiadamia rodziców ucznia o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Na ucznia nakłada się prace porządkowe.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczną - ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów.
5. W przypadku ponownego palenia papierosów wychowawca przekazuje informację rodzicom (prawnym opiekunom) o ponownym złapaniu ucznia na paleniu papierosów. Rodzica zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem, a decyzją dyrektora szkoły, uczeń może być zawieszony w prawach ucznia.

7. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

Definicja zachowania agresywnego:

W psychologii agresja oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”. Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej-skierowanej na obiekt zastępczy.

1. Nauczyciel świadek zdarzenia przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie polegające na naruszeniu norm społecznych i zasad obowiązujących w szkole. Jednocześnie, jeżeli jest to niezbędne, wysyła innego ucznia po pomoc (wychowawca, pedagog).
2. Jeśli jest to konieczne, nauczyciel zawiadamia pogotowie.
3. Nauczyciel, świadek zdarzenia zawiadamia o zdarzeniu wychowawcę pedagoga i dyrektora szkoły.
4. Gdy uczniem, który zachował się agresywnie zajmuje się pedagog lub wychowawca, (w przypadku nieobecności wychowawcy) nauczyciel świadek zdarzenia zawiadamia telefonicznie rodziców ucznia o agresywnym zachowaniu ucznia i prosi o osobisty kontakt na terenie szkoły.
5. Wychowawca zawiadamia o zdarzeniu rodziców ucznia poszkodowanego i jeśli jest to konieczne, prosi o przybycie do szkoły.
6. Jeżeli jest to zdarzenie noszące znamiona czynu karalnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
7. Dyrektor szkoły oraz nauczyciel, świadek zdarzenia, wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz z uczniem mającym problemy z zachowaniem: (notatka służbowa)
8. Dyrektor szkoły, wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicem dziecka pokrzywdzonego, informują o podjętych krokach i proponują spotkania z psychologiem i pedagogiem, które ułatwią uczniowi powrót do normalnego funkcjonowania w szkole po zdarzeniu.

9. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.), wychowawca w porozumieniu z rodzicami dziecka sugeruje konsultacje psychologiczne lub psychiatryczne w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących zachowania się ucznia.

10. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły oraz wychowawcą ucznia kierują wnioskiem do Sądu Rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

11. Ze wszystkich działań pedagog sporządza notatki podpisywane przez osoby zainteresowane.

12. W przypadku, gdy zdarzenie zostało zarejestrowane na kamerach monitoringu wykorzystuje się ten materiał jako dowód rzeczowy.

8. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o kradzież.

1. Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa lub którego poinformowano, że uczeń dopuścił się kradzieży, natychmiast reaguje i powiadamia o tym dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę klasy.
2. Pracownik szkoły, w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga, dyrektora lub innego pracownika szkoły żąda, aby uczeń przekazał mu skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą.
3. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Może to zrobić tylko policja.
4. Wychowawca klasy lub pedagog powiadamia rodziców o podejrzeniach i wzywa ich do niezwłocznego stawienia się do szkoły.
5. Jeżeli uczeń wyda skradzioną rzecz dobrowolnie, pedagog we współpracy z pracownikiem, który zaobserwował lub któremu zgłoszono zdarzenie albo wychowawca klasy, próbuje ustalić, w jaki sposób uczeń skradł poszukiwaną rzecz. Z ustaleń tych sporządza dokładną notatkę. Wydaną przez ucznia rzecz przekazuje się bezzwłocznie jej właścicielowi .
6. W przypadku, gdy uczeń, pomimo wezwania, odmówi przekazania pracownikowi szkoły skradzionej rzeczy, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia.
7. Jeśli policja znajdzie u ucznia skradzioną rzecz, zabiera ją oraz przejmuje dalsze postępowanie w tej sprawie.
8. W przypadku, gdy zdarzenie zostało zarejestrowane na kamerach monitoringu wykorzystuje się ten materiał jako dowód rzeczowy.

9. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia lub pracownika szkoły o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel, który podjął wstępną interwencję, przekazuje informację o zdarzeniu wychowawcy klasy poszkodowanego i sprawcy, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi.
4. Doprowadzenie do ustalenia sprawcy kradzieży.
5. Rozmowa wychowawcy z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży.
6. Poinformowanie pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
7. Wezwanie do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im informacji.
8. Sporządzenie notatki o zdarzeniu.
9. Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy, ewentualnie pokrycia kosztów skradzionego przedmiotu.
10. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców, powiadomienie policji;
11. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.
12. Konsekwencje dla ucznia – zgodnie z regulaminami wewnątrzszkolnymi.

Postanowienia dodatkowe

- Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, nie związane z procesem dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczym / np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, gry elektroniczne , itp./.
- Na lekcji wychowania fizycznego rzeczy pozostawione są w szatni i zamykane na klucz, a uczniowie nie mają prawa podczas lekcji wchodzić do szatni bez zgody nauczyciela.

10. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku stwierdzenia fałszerstwa dokumentu popełnionego przez ucznia.

Sytuacje fałszerstwa w szkole to m.in. usprawiedliwianie nieobecności, ściąganie, samowolne wpisywanie ocen do dziennika lekcyjnego itp..

1. Nauczyciel, który wykrył fałszerstwo informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga.
2. Pedagog, psycholog szkolny, wychowawca lub (w przypadku nieobecności wychowawcy/pedagoga) nauczyciel, który stwierdził fałszerstwo zawiadamia rodziców ucznia o zdarzeniu i prosi o osobisty kontakt na terenie szkoły.
3. Wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, który popełnił fałszerstwo, oraz wspólnie podejmują decyzję o dalszym postępowaniu i konsekwencjach np. prace społeczne, obniżone zachowanie.
4. W przypadku powtórnego fałszerstwa dokonanego przez ucznia, szkoła zgłasza sprawę na policję.

11. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (przedmioty takie jak: nóż, żyłtka, pistolet na kulki, fufka do palenia, elektroniczny papieros itp.)

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania zabronionego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego, należy go poinformować, że ma obowiązek oddać przedmiot do depozytu).
2. Powiadomienia wychowawcy klasy oraz pedagoga.
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego: w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenia dla życia lub zdrowia, natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom,(odizolowanie ucznia).
4. Wezwanie rodziców do szkoły, powiadomienia o konsekwencjach czynu.
5. Wezwania policji, jeśli zajdzie taka potrzeba.
6. Rewizja przeprowadzana jest przez policję w obecności ucznia.
7. Powiadomienia kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
8. Kara dostosowana jest do wagi przewinienia i zgodna z Regulaminem i Statutem Szkoły.

Pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę wychowawczą i informuje go o konsekwencjach prawnych takiego zachowania.

12. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego na lekcji.

1. W czasie zajęć edukacyjnych telefon komórkowy ucznia musi być wyciszony i schowany.
2. Uczeń jest właścicielem telefonu i jest za niego odpowiedzialny.
3. W przypadku zagubienia, zniszczenia lub kradzieży przyniesionych do szkoły urządzeń szkoła nie ponosi za nie żadnej odpowiedzialności; w razie ich kradzieży szkoła uruchamia odpowiednie procedury dotyczące kradzieży.
4. W dniach egzaminów zewnętrznych obowiązuje bezwzględny zakaz wnoszenia do Sal egzaminacyjnych telefonów komórkowych i innych urządzeń audio-video.
5. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz nagrywania obrazu i dźwięku za pomocą urządzeń rejestrujących i upubliczniania wizerunku uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody.
6. W trakcie zajęć uczeń może skorzystać za zgodą nauczyciela z własnego telefonu komórkowego lub z telefonu w sekretariacie szkoły.
7. W razie podejrzenia, że uczeń dokonał nagrania lub wykonał zdjęcie, które narusza godność uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły, szkoła zastrzega sobie prawo odebrania telefonu i zgłoszenia zaistniałej sytuacji na policję, która dokona wglądu do karty pamięci telefonu/innego urządzenia.
8. Jeśli uczeń zostanie przyłapany przez nauczyciela na używaniu telefonu komórkowego w czasie lekcji zobowiązany jest na jego prośbę oddać telefon.
9. Zabranego telefonu zostaje przekazany dyrektorowi szkoły i zamknięty w szafie pancерnej.
10. Telefon może zostać odebrany u dyrektora tylko przez rodzica.
11. Z rodzicem ucznia dyrektor przeprowadza rozmowę o warunkach korzystania z telefonu komórkowego w szkole.

13. Procedura postępowania w sytuacji dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

1. Interwencja ze strony pracownika szkoły, powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku nieustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa dyrektora z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie przez wychowawcę rodziców uczniów zamieszanych w zdarzenie.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawcy/sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Poniesienie konsekwencji przez sprawców np. nagana dyrektora szkoły, obniżenie oceny z zachowania.
7. W przypadku, gdy zdarzenie zostało zarejestrowane na kamerach monitoringu wykorzystuje się ten materiał jako dowód przy ustaleniu przebiegu zdarzenia.

14. Procedura postępowania w przypadku zniszczenia dziennika lekcyjnego.

1. Nauczyciel, który stwierdzi zniszczenie dziennika lekcyjnego zawiadamia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor powołuje komisję w celu ustalenia zakresu zniszczeń oraz odtworzenia zapisów dziennika lekcyjnego.
3. Komisja dokonuje odtworzenia dokumentacji (na podstawie np.: protokołów z egzaminów klasyfikacyjnych, dokumentacji nauczyciela). Po zakończeniu prac sporządza odpowiedni protokół.
4. Dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Przedstawia mu ponadto protokół z pracy komisji.
5. Dyrektor informuje o zdarzeniu uczniów klasy, ich rodziców oraz nauczycieli, a także przedstawia im skład powołanej komisji i wyniki jej prac.
6. Dyrektor wymierza karę regulaminową sprawcy, jeżeli został on wykryty lub przyznał się sam.

15. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.

W przypadku, gdy uczeń jest nieobecny na zajęciach przez dłuższy czas i jest to nieobecność nieusprawiedliwiona lub ma sporadycznie nieusprawiedliwione nieobecności z danego przedmiotu lub wybiórczo traktuje lekcje nauczyciel:

1. Zgłasza ten fakt wychowawcy.
2. Wychowawca wyjaśnia przyczyny nieobecności w rozmowie z uczniem i jego rodzicami.
3. Wychowawca po rozpoznaniu przyczyn nieobecności podejmuje decyzję o ewentualnym powiadomieniu o zaistniałym fakcie pedagoga.

W przypadku, gdy uczeń systematycznie uchyla się od obowiązku szkolnego wychowawca:

1. Stosuje kary obniżenia zachowania zgodne ze statutem szkoły;
2. Powiadamia pedagoga szkolnego.
3. Informuje i wzywa do szkoły rodziców lub prawnych opiekunów ucznia.
4. Ustala przyczyny nieobecności.
5. Zawiera kontrakt z rodzicami i z uczniem w obecności dyrektora lub pedagoga .

W przypadku, gdy niemożliwe jest nawiązanie kontaktu telefonicznego z rodzicami ucznia, po dwóch tygodniach nieobecności, dyrektor szkoły wysyła pisemne zawiadomienie do rodziców/ prawnych opiekunów o absencji ucznia i wzywa ich na rozmowę do szkoły

Gdy absencja powtarza się nadal i po wyczerpaniu wszelkich środków zapobiegawczych wychowawca klasy, po uprzednim poinformowaniu ucznia i jego rodziców zgłasza sprawę dyrektorowi który wzywa rodzica do spełniania przez ucznia obowiązku szkolnego, wysyłając pisemne wezwanie listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

Następnie, jeśli uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego występuje z wnioskiem o ukaraniu rodziców ucznia przez organ prowadzący karą administracyjną a także występuje z wnioskiem do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację wychowawczą ucznia .

6. Jeżeli został przez sąd przydzielony kurator społeczny, wychowawca powiadamia o powyższej absencji ucznia również kuratora, a fakt odbycia rozmowy odnotowuje w dokumentacji pedagoga szkoły.

16. Procedura postępowania po ucieczce ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku lekcyjnym i powiadamia telefonicznie wychowawcę klasy a ten rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi i odnotowuje ten fakt w dokumentacji wychowawcy. Rozmowa ma na celu ustalenie przyczyn ucieczki z lekcji oraz przekazanie informacji o konsekwencjach takiego postępowania i formie ukarania ucznia.
3. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
4. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Uczeń ponosi konsekwencje regulaminowe.
5. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/opiekunów prawnych pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.

17. Procedura postępowania w razie wypadku na terenie szkoły.

1. Nauczyciel będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia, a w przypadku ciężkiego wypadku również dyrektora szkoły.
3. Nauczyciel informuje o okolicznościach wypadku sekretarza szkoły, który sporządza protokół wypadku.
4. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałych uczniów z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin.
5. O każdym wypadku ciężkim dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach oraz współpracującego ze szkołą pracownika służby BHP.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

18. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udzielają uczniom przeszkoleni w tym zakresie pracownicy szkoły.
2. Pod ich nieobecność pierwszej pomocy udziela uczący w danej klasie nauczyciel będący świadkiem zdarzenia.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji , wykonaniu sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne wyłącznie po konsultacji z rodzicami (opiekunem prawnym) ucznia lub lekarzem (w przypadku, gdy nauczyciel wie, że uczeń przyjmuje leki lub taka adnotacja znajduje się w dzienniku szkolnym np. inhalator przy astmie) podaje mu je.
5. W sytuacji udzielenia pierwszej pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym czasie zajęcia dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńcze z większą grupą uczniów jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałej grupy uczniów. Pozostawienie reszty grupy uczniów bez opieki jest niedopuszczalne!
6. W przypadku małej skuteczności udzielanej pierwszej pomocy należy bezzwłocznie poinformować sekretarza i dyrektora szkoły. Sekretarz, dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz w razie konieczności pogotowie ratunkowe.
7. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przyjmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

19. Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły w tym samouszkodzenia.

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze: monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego chronicznego stresu, objawów depresji i zauważenia przypadków samouszkodzeń m.in. cięć na przedramionach lub innych częściach ciała

2. Działania interwencyjne: podejmowane w przypadku wystąpienia zjawiska:

1) Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka) w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania zdrowia i życia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnia w miarę możliwości psychologa.

2) Wychowawca powiadamia rodziców (opiekunów prawnych)

3) Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji.

4) Osoba zajmująca się uczniem chroni go oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami .itp.)

5) W przypadku samouszkodzeń wychowawca lub pedagog szkolny nawiązuje kontakt z rodzicami, informuje ich o powadze sytuacji, prosi o niezwłoczne przybycie do szkoły.

3. Działania naprawcze:

- uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi , należy zapewnić jej bezpieczeństwo, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, skierować na terapię, współpracować w tym zakresie z rodzicami.

- w przypadku samouszkodzeń należy taką osobę otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną, ustalić przyczyny takich zachowań, skierować do specjalisty.

20. Procedura w przypadku wyludzania przez uczniów pieniędzy lub przedmiotów wartościowych.

W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, że uczeń wyludza od innych uczniów pieniądze lub inne przedmioty wartościowe powinien:

1. Natychmiast poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły o zaistniałym incydencie.
2. Ustalić personalia uczestników zdarzenia (sprawcy, poszkodowanego i innych świadków). W szczególnych przypadkach zabezpieczyć materiały, mogące być pomocnymi w wyjaśnieniu sprawy (monitoring).
3. Wezwać rodziców ucznia, którego dotyczy zdarzenie oraz w szczególnych przypadkach zgłosić zdarzenie na policję.
4. Wychowawca, pedagog przeprowadza rozmowę wychowawczą ze sprawcą zdarzenia, poucza go o konsekwencjach prawnych. Rozmowę najlepiej przeprowadzić w obecności rodziców. (sporządzić notatkę !)
5. Sprawcę zobowiązuje się do oddania pieniędzy lub innych wartościowych rzeczy i przeproszenia poszkodowanego. Ponosi konsekwencje przewidziane regulaminem szkolnym.

21. Procedura w przypadku oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej

1. Opiekun grupy/kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia:

- a) poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu
- b) w miejscu zamieszkania opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.

2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki:

- wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji,
- uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania,
- jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia,
- jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o sposobie ukarania,
- informuje rodziców/ opiekunów prawnych.

3. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców/opiekunów prawnych.

4. Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszane.

22. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

23. Procedury postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

1. Udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
3. Powiadomienie rodziców ucznia,
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

24. Procedura postępowania w przypadku przemocy domowej.

1. Porozmawiać z ofiarą przemocy.
2. Zawiadomić: wychowawcę klasy, pedagoga, dyrektora szkoły.
3. Rozmowa pedagoga o charakterze wyjaśniająco - wspierającym z uczniem.
4. Wypełnić niebieską kartę.
5. Dokonać oględzin ciała ucznia za jego zgodą. Jeżeli są widoczne ślady pobicia na ciele dyrektor wyznacza osobę, która razem z uczniem uda się do przychodni w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia.
6. Powiadomić: Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rodzinny.
7. W razie potrzeby wezwać Policję w celu odseparowania dziecka od sprawców.
8. Udzielić ofierze wsparcia i pomocy psychologicznej.
9. Sporządzić szczegółową notatkę z przeprowadzonych działań.

25. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego.

Wtargnięcie napastników do obiektu

1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
  2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa szansę ich przetrwania).
  3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
  4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
  5. Staraj się uspokoić uczniów– zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
  6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
    - nie pozwól uczniom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
    - nakaż uczniom położyć się na podłodze.
  7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.
- UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
8. Po zakończeniu akcji:
    - sprawdź obecność uczniów celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek - o braku któregokolwiek ucznia poinformuj Policję,
    - nie pozwól żadnemu niepełnoletniemu uczniowi samodzielnie wrócić do domu,

26. Procedura postępowania w przypadku naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły przez ucznia (np. obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna i słowna, itp).

1. Poszkodowany powiadamia wychowawcę i dyrekcję szkoły.
2. Wychowawca powiadamia rodziców o zaistniałym zdarzeniu i prosi o natychmiastowe przybycie do szkoły.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i rodzicem.
4. Poszkodowany indywidualnie podejmuje decyzję o powiadomieniu Policji.
5. Oprócz wszczętych procedur prawnych musi wystąpić zadośćuczynienie.
6. Wychowawca odnotowuje zdarzenie w dzienniku.

27. Procedura w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły i osób z zewnątrz wobec ucznia.

Na wniosek ucznia, pracownika szkoły lub rodzica dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu. W przypadku potwierdzenia się zarzutów następuje podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika - powiadomienie odpowiednich organów. Jeżeli agresorem jest osoba spoza szkoły o zaistniałym incydencie informujemy w formie pisemnej najbliższy Posterunek Policji.

28. Procedura postępowania w przypadku uczennicy w ciąży.

W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

1. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami (opiekunami). Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy (do teczki wychowawcy).

2. W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami (opiekunami prawnymi) oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.

3. Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.

4. Dyrektor zobowiązuje wychowawcę, wychowawcę w internacie do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole oraz ewentualnej kontroli w czasie jej przebywania w domu.

29. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia pożarem, wybuchem i zatruciem.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, ustala podstawowe okoliczności zagrożenia i ocenia wstępnie jego możliwe skutki.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba zawiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe).
5. Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.

30. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy (przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych).

1. Sytuacje cyberprzemocy:

- a) Przemoc werbalna w sieci - wulgarne wyzywanie, poniżanie, nękanie, ośmieszanie, straszenie, szantaż.
- b) Rejestrowanie filmów i zdjęć wbrew woli.
- c) Publikowanie i rozsyłanie w sieci filmów, zdjęć i informacji ośmieszających, kompromitujących
- d) Podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli i działanie na jego niekorzyść.

2. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

Osobą zgłaszającą fakt może być poszkodowany uczeń, jego rodzic, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek, procedura interwencyjna powinna obejmować:

- a) udzielenia wsparcia ofierze przemocy;
- b) zabezpieczenia dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia;
- c) wyciągnięcia konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.

3. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- a) Nauczyciel posiadający wiedzę o zajściu powiadamia wychowawcę klasy, który informuje o zajściu dyrektora i pedagoga szkolnego;
- b) Dyrektor i pedagog szkolny, wspólnie z wychowawcą, dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie;
- c) W procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczenia dowodów i ustalenia tożsamości sprawcy;
- d) W przypadku złamania prawa np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp. należy bezwzględnie skontaktować się z policją. Zgłoszenia dokonuje dyrektor szkoły.

4. Procedura reagowania wobec sprawcy przemocy

- a) Pedagog szkolny powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem - sprawcą przemocy. Jeżeli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym osobno;
- b) Nie należy konfrontować sprawcy i ofiar cyberprzemocy.

- c) Należy powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nim zachowanie ucznia;
- d) Jeśli rodzice sprawcy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zmienił dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli istnieją inne przejawy demoralizacji ucznia.

5. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy przemocy. Podejmując decyzję o udzieleniu kary należy wziąć pod uwagę:

- a) rozmiar i rangę szkody - czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom, określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznała ofiara;
- b) czas trwania prześladowania - czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- c) świadomość popełnionego czynu - czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę;
- d) motywację sprawcy - należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doznane prześladowanie;
- e) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

6. Reagowanie wobec ofiar cyberprzemocy.

- a) udzielanie wsparcia psychicznego;
- b) udzielenie porady w celu kolejnych przypadków cyberprzemocy;
- c) po zakończeniu interwencji należy sprawdzić, czy wobec ucznia nie są stosowane dalsze działania odwetowe ze strony sprawcy.

7. Działania wobec świadków zgłaszających zdarzenie

- a) nie należy upubliczniać udziału świadków w sprawie;
- b) należy mieć na uwadze bezpieczeństwo świadka i nie narażać go na odwet ze strony sprawcy cyberprzemocy;
- c) niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą jako metody wyjaśnienia sprawy.

8. Sporządzanie dokumentacji z zajścia.

- a) Notatkę o zajściu sporządza pedagog szkolny na podstawie rozmów ze sprawcą zajścia, poszkodowanym i ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu zdarzeń.
- b) Jeżeli rozmowa przebiegała w obecności świadka np. wychowawcy, powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.

c) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji.

Postanowienia końcowe

Procedury bezpieczeństwa obowiązują również w internacie Zespołu Szkół Nr 4 im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel. 997 lub 112.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagoga szkolnego, nauczycieli, dyrektora z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w *Procedurach* albo gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

Dokument opracowali: Dyrektor ZSNr4 mgr inż. Anna Banasiak

Mgr inż. Paweł Brudzyński